

Van voor of na de Ramp?

Het jaartal 1953 is diep in de Zeeuwse geest gezonken. Het wordt in deze provincie als een grotere cesuur dan de Tweede Wereldoorlog beschouwd. Tot ver in de vorige eeuw was de inleidende vraag onder Zeeuwen die elkaar voor het eerst tegenkwamen, 'van voor of na de Ramp?' Dat kan vertaald worden als stam je uit het nieuwe of het oude Zeeland. De gevolgen van de Ramp zijn voor Zeeland namelijk op alle maatschappelijke terreinen buitengewoon ingrijpend geweest.

Eerst was er de schok. Hoe verwoordde de redactie van het *Zeeuws Tijdschrift* de Ramp in het april-nummer van 1953?

'Een ramp van geweldige omvang heeft ons Vaderland getroffen. Delen onzer provincie behoren tot de zwaarst getroffen gebieden. Het is niet nodig in bijzonderheden te treden. Mooie zinnen en mooie woorden zijn hier niet op hun plaats; de getroffen hebben recht op soberheid. Ons medegevoel gaat uit naar hen, die de familiekring kleiner zagen worden; die verlies leden aan stoffelijke have; die eigen huis verlaten moesten. We denken ook aan hen, op

wie de zware taak rust provincie, gemeenten en waterschappen te besturen. Zetten wij alle krachten in voor het herstel en de opbouw van Zeeland!'

De redactie stak de handen uit de mouwen en produceerde in korte tijd het eerste dubbelnummer van dit tijdschrift waarin de gevolgen van de Ramp breed werden uitgemeten. 'Het Zeeuws Tijdschrift beoogt de verspreiding van kennis omtrent Zeeland en zijn bewoners. Deze voorlichting heeft thans een wel zeer triest karakter gekregen. Nochtans is het goed, dat de Zeeuwen, maar vooral toch de niet-Zeeuwen weten

wat er is geschied en nog geschiedt. Moge dit nummer bijdragen tot een juister begrip voor de grote moeilijkheden waarin onze provincie verkeert.'

De redactie slaagde daar uitstekend in want met een verhoogde oplage bediende het *Zeeuws Tijdschrift* een publiek dat naar informatie over de Ramp snakte. Het werd door de redactie op zijn wenken bediend en de artikelen in het *Zeeuws Tijdschrift* werden tijdens

de debatten over de Ramp in de Tweede Kamer dikwijls aangehaald. Voor dat allang uitverkochte nummer is altijd belangstelling blijven bestaan en daarom is deze ooggetuige ter gelegenheid van de vijftigste herdenking van de Ramp herdrukt en bij dit nummer gevoegd. Naast een inventarisatie van de Ramp was er al ruimte om vooruit te kijken. Dat de Ramp een *blissing in disguise* voor Zeeland was, drong pas later tot de redactie door volgens Rien Verburg, de eerste hoofdredacteur van dit tijdschrift.

Over de Ramp is na 1953 in het *Zeeuws Tijdschrift* nog maar mondjesmaat geschreven. De redactie richtte zich veeleer op

het doorbreken van het insulaire denken en het uit het isolement halen van Zeeland. De opening van de Westerscheldetunnel op 13 maart maakt een definitief einde aan wat nog als isolement gezien kan worden. De overkanten zitten dan aan elkaar vast. Het volgende nummer staat geheel in het teken van deze symbolische gebeurtenis. Het is niet ondenkbaar dat de vraag 'van voor of na de tunnel?' net zo gangbaar wordt als die 'van voor of na de Ramp?'

PAUL VAN DER VELDE

